

Co jsou to matice?

1. Lineární zobrazení

Ze střední už známe jeden typ lineárního zobrazení - lineární funkce ($\mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$).

Nechť $a \in \mathbb{R}$, $x, y \in \mathbb{R}$, $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$. Linearita funkce znamená, že:

- a) homogenita: $f(ax) = af(x)$
- b) additivita: $f(x + y) = f(x) + f(y)$

Z toho například vyplývá, že $f(0) = 0$

Na vícedimenzionálních (pro jednoduchost reálných) vektorových prostorech plní funkci lineárních zobrazení **matice** ($\mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^m$) – což je v zásadě „rozšíření lineárních funkcí na vícedimenzionální vektorové prostory“.

Nechť $\lambda \in \mathbb{R}$, $x, y \in \mathbb{R}^n$, $f: \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^m$. Linearita zobrazení znamená, že:

- a) homogenita: $f(\lambda x) = \lambda f(x)$
- b) additivita: $f(x + y) = f(x) + f(y)$

Z toho opět vyplývá, že $f(0 \in \mathbb{R}^n) = 0 \in \mathbb{R}^m$

2. Matice M_B^A lineárního zobrazení $f: V \rightarrow W$

Obecně:

Matice M_B^A nechť reprezentuje funkci $f: V \rightarrow W$ (tj. na vektorových prostorech V a W).

V je n -dimenzionální vektorový prostor s bází $A = (\vec{a}_1, \vec{a}_2, \dots, \vec{a}_n)$.

W je m -dimenzionální vektorový prostor s bází $B = (\vec{b}_1, \vec{b}_2, \dots, \vec{b}_m)$.

Pak sloupce matice M_B^A jsou vektory báze A zobrazené funkcí f na vektorový prostor W , vyjádřené lineární kombinací báze B .

$$M_B^A = \begin{pmatrix} | & | & \dots & | \\ f(\vec{a}_1) & f(\vec{a}_2) & \dots & f(\vec{a}_n) \\ | & | & \dots & | \end{pmatrix}$$

Příklad 1:

Nechť $V = \mathbb{R}^3$, $W = \mathbb{R}^2$. A, B nechť jsou standardní báze daných vektorových prostorů, tj.:

$$A = \left(\begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ 1 \end{pmatrix} \right), B = \left(\begin{pmatrix} 1 \\ 0 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \end{pmatrix} \right)$$

Definujeme $f: \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^2$, $f \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 2x-3y \\ x-2y+z \end{pmatrix}$.

$$\text{Pak } f \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 2 \\ 1 \end{pmatrix}, f \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} -3 \\ -2 \end{pmatrix}, f \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \end{pmatrix} \text{ a proto } M_B^A = \begin{pmatrix} 2 & -3 & 0 \\ 1 & -2 & 1 \end{pmatrix}.$$

Pro kontrolu musí platit: $M_B^A \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 2x-3y \\ x-2y+z \end{pmatrix}$

Příklad 2:

Nechť jsou f, V, W, A stejné jako v Příkladu 1, ale báze B je odlišná: $B = \left(\begin{pmatrix} 2 \\ 1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \end{pmatrix} \right)$.

Obrazy báze A si vyjádříme bází B :

$$f \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 2 \\ 1 \end{pmatrix} = 1 \begin{pmatrix} 2 \\ 1 \end{pmatrix} + 0 \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \end{pmatrix}, \quad f \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} -3 \\ -2 \end{pmatrix} = -1 \begin{pmatrix} 2 \\ 1 \end{pmatrix} - 1 \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \end{pmatrix}, \quad f \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \end{pmatrix} = -1 \begin{pmatrix} 2 \\ 1 \end{pmatrix} + 2 \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \end{pmatrix}$$

$$\text{Pak získáme } M_B^A = \begin{pmatrix} 1 & -1 & -1 \\ 0 & -1 & 2 \end{pmatrix}.$$